

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejetan velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr.

V administraciji prejetan, velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Karčnino in oznanila (insetate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 282.

V Ljubljani, v soboto 9. decembra 1893.

Letnik XXI.

Iz državnega zbora.

Dunaj, 7. decembra.

Zavarovanje proti nezgodam.

Se le danes je poslaniška zbornica dovršila zakon, s katerim se zavarovanje proti nezgodam razteza tudi na železničarje. Po rešitvi prvega člena sukala se je razprava le še o vprašanju, ali naj še dalje velja zakon, po katerem so bile železnice zavezane, svojim služabnikom izplačati primerno odškodnino, ako jih je med vožnjo zadela kaka nesreča. Poslanec Lueger je predlagal, da naj poleg novega zakona v veljavi ostane tudi ta postavna določba in dr. Pattai je krepko podpiral njegov dotični predlog. Tudi mladočeški poslanec dr. Kaizl se je njima danes pridružil, češ, da bodo po novem zakonu vdove in sirote dobivale jako majhne podpore in da so po starem zakonu veliko na boljsem. Stanje železničarjev pa naj po novem zakonu ne bodi slabše, ampak boljše. Vladni zastopnik je razne ugovore krepko zavračal. Nova postava dovoljuje zadostno odškodnino za nezgode in ne bi bilo prav, samo železničarjem na ljubo delati izjeme; mnogi delavci so izpostavljeni še veliko večjim nevarnostim, n. pr. v dinamičnih tovarnah, pa vendar nimajo nobene pravice do kake odškodnine, kakor do nje, katero jim priznava zavarovalni zakon proti nezgodam. Celó železničarji sami bi ne bili v enakih razmerah, ker bi za prometne služabnike veljal prejšnji zakon, za delavce po skladiščih, delavnicah, pri strojih itd. pa ne, dasiravno je nevarnost morda še večja, kakor na lokomotivah. Stara postava daje delavcem tožbeno pravico, ali statistika uči, da so le malokdaj prišli do pravice; ako je le količkaj dokazano, da je sam zakrivil nesrečo, ni dobil ničesar, po novem zakonu pa dobi odškodnino, naj bode nesreča njegova zadolžena ali nezadolžena. Zato bodo imele železnice po novem

zakonu veliko več plačevati, kakor po stari postavi, torej je neosnovano, trditi, da se novi zakon preveč ozira na korist železnice.

V istem smislu govoril je poročevalec Neuwirth, ki je dr. Luegerju po pravici očital, zakaj svojih pomislov ni izražal v obrtnem odseku, čegar član je? Lueger se je sicer izgovarjal, da ga pri dotični seji ni bilo, ker je bil bolan, ali poročevalec mu je iz svojih zapiskov dokazoval, da je bil v dotični seji navzoč in da je odsek jednoglasno sprejel sedmi član, nad katerim se zdaj tolikanj spodtika.

Tudi poslanec Morsey je simpatično pozdravljaj Luegerjev predlog, vendar pa je povdarjal, da mu on in njegovi tovariši ne pritrdijo, ako zbornica sprejme resolucijo, ki obrtnemu odseku nalaga dolžnost, takoj pretresati vprašanje in poročati zbornici, kako bi se dale odškodnine za železniško osobje povikšati. Po nasvetu Pattajevem vršilo se je glasovanje po imenih, pri katerem je bil Luegerjev predlog odklonjen s 109 proti 66 glasovom. Sedmi član je torej obveljal nespremenjen po nasvetu odsekovem. Tudi resolucija Morseyeva je bila sprejeta in neka druga resolucija odsekova, ki vladi priporoča, da naj predloži zbornici zakon, po katerem naj bi se proti nezgodam zavarovalo tudi poštno in telegrafično osobje. Minister Wurmband je pri tej priliki naznanjal, da se dotični načrt že izdeluje in da ga bo mogel skoraj predložiti zbornici.

Novo železnice.

Po dovršeni prvi točki dnevnega reda rešila je zbornica danes še par novih železnic. Lokalna železnica skozi Ipsko dolino (Ybbsthalbahn) na Nižjem Avstrijskem se dovoli brez ugovora, pri gališki železnici Halicz-Ostrovo (Tarnopol), o kateri je poročal baron Švegelj, pa se je vnela daljša razprava. Češki poslanec Kaftan je tožil, da se za južne kraje dežele češke nič ne zgodi in da se med

novimi železnicami ne nahaja nobena češka, kar je tem bolj razburilo Čehe, ker od 22 milijonov državnih denarjev za nove železnice zadeva deželo Češko le sedem milijonov goldinarjev. Najnovejša gališka železnica je menda darilo, ki ga je vlada naklonila Poljakom za njihovi boj proti ljudstvu. (Ugovori med Poljaki.)

Baron Švegelj je zavračal te napade, češ, da o takem darilu niti govora biti ne more, ker je bila ta železnica dognana že pod prejšnjim ministerstvom. Kaftan je sicer rekel, da Rusija Avstrije neče napasti, da toraj ni treba delati novih železnic proti ruski meji, ali pogled na zemljevid kaže, da ima Rusija ob avstrijski meji veliko več železnic, kakor mi, in da so te železnice med seboj nekako zvezane in nekatere tudi dobro utrjene. Za slučaj vojske Avstrija potrebuje železnice in vsi državljani imajo dolžnost, državi dovoljevati sredstva, ki jih za svojo brambo potrebuje. Ker je tudi Vašaty govoril v smislu poslanca Kaftana, spominjal je poročevalec na to, da čeških železnic zato ni na dnevnem redu, ker so bile dotične razprave v češkem deželnem zboru motene.

Kaftan v dejanjskem popravku sicer priznava, da so bile gališke železnice dognane že pod prejšnjo vlado, ali v novem ministerstvu sedi polovica prejšnjih ministrov; v češkem deželnem zboru pa so bile dotične razprave zato motene, ker se je v razpravo o deželnem proračunu nepostavno vrinila neka druga reč.

Podpredsednik dr. Kathrein pokliče zaradi tega očitanja poslanca Kaftana k redu, potem pa ob četrt na 6. uro zvečer sklene sejo. Prihodnja seja bo v soboto 9. t. m., da se rešijo danes zastale točke. Prihodnji teden pridejo na vrsto izjemne odredbe in začasno pobiranje davkov. Zsdnja seja pred Božičem utegne biti 16. ali 17. t. m., ker se 19. t. m. že snidejo nekateri deželni zbori.

LISTEK

Pismo.

Gospod vrednik!

Kakor so mi zatrjevali obredni veščaki, pričeli so pravoslavni že pred 14 dnevi svoje poste, s katerimi se pripravljajo na Božič. Morda se sedaj tudi naši pravoslavoljubi malo streznijo od svoje razkolne manije, ki zlasti v Trstu poganja živice svoje svetove. V kljub temu bi si pa jaz želel, da bi pravoslavni prišli kedaj v Ljubljano med naše radikalce, kakor so nedavno pravoslavni ruski vojaki prišli v Pariz ter so ondi katoliške Francoze učili — moliti. To so Vam gledali Francozi, ko so videli Ruse, kako na ladijah vrše svoje molitve, kako se ondi opravljali službo, in sram jih je bilo Francozov in hiteli so domov ter pripovedovali, kar so videli in spomnili so se, da tudi sami še znajo moliti; poskusili so in dokazali ruskim bratom, da so jim podobni tudi v pobožnosti, ako — hočejo. Tak pravoslavni misijon bi bil tudi pri naših radikalcih potreben. Vzlasti so se Rusi klanjali pred nebeško Bogorodico in zanjo so najpreje vneli Francoze, ki Brezmadežno poznajo v najnovšem času vzlasti iz Lurda. V tem oziru bi pravoslavne pomoči želel vzlasti listkarju „Narodovemu“, ki je objavljaj pred nekaj tedni umazano

„Rožo v trnju“; ta „Madono“ le takrat pozna, koder treba kaki prešestnici pomagati iz zadrege in sicer ne s tem, da bi se nezvesta žena poboljšala, marveč da se krivda zvali na „Madono“. Poslušajte, kako govori prešestnica: „In prišla sem tačas (v cerkev) Madono prosit za mir srca! Ti si me začaral. — Zakaj me je Madona toliko kaznovala? ... Kakor duša po raj, tako koprnim jaz po Tebi — šepnila je in pobegnila“. Tako govori žena družega svojemu „ljubimcu“ in ko bi jo kedo karal zato, izgovarjala bi se s pisatelja besedami: „Zakaj me je Madona tako kaznovala!“

Tu bi imeli pač dela dovolj pravoslavni, ki tako otroško-zaupno časte brezmadežno nebeško Devo, sploh dela dovolj vsak poštenjak, ki mu je še kaj za svetišče družinskega življenja.

Sploh bi Vas, gospod vrednik, rad opozoril na beletristične listke, kakoršne zopet v zadnjem času objavlja „Narod“. Samomor, dvo boj, prešestvo, to je trojica vzorov, za katere se navdušujejo pisatelji in najbrže jim je tudi namen vtlesiti v Slovenceh te vzore, katere tako dražestno proslavljajo v svojih epohalnih slovstvenih proizvodih. Tega pa je tudi treba, kajti kako bi sicer Slovenci mogli vsopredno z drugimi nastopati ne javnem pozorišču kot kulturni narod, kako bi sicer mogli naši nadobudni akademiki reševati v dvo bojih svojo narodno čast in širiti s tem slavo slovenskega

imena mej tujei, ki naj nikedar ne pozabijo, da so bili Slovenci vsikdar hraber narod nekdej boreč se za krst častni in svobodo zlato, sedaj pa za — kozarec in žensko krilo! Res: Večna bo Slovencev čast!

Kaj ne, gospod vrednik, kako se lepo vse vjema: Naše šole in naše radikalno časopisje, povsod se modrost zajema iz istega vira, namreč iz otrovanega brezbožnega lažiliberalizma. To je moderni evangelij. In gorje slovenskemu akademiku, ki bi se načelno protivil, — recimo, dvo boju. „Sramota nanj, žlico za emblem strahopetnemu zajcu!“ — klical bi takemu dijaku, če drugi ne, gotovo doktor filozofije Oskar Gratzl, ki je ob enem še vedno profesor na ljubljanski višji gimnaziji.

Toda kaj hočemo, saj je veda prosta in prost tudi njen pouk! Najhujše, kar mora zadeti modrijane te vrste, je kaka zanje — ugodna preiskava. Povém Vam, gospod vrednik, da jaz nič ne dām na današnje preiskave. Najboljši dokaz mi je zato aféra Kornelij Hertz-zidova. Ta krivonos stekel si je nevenljivih zaslug pri znanem panamskem škandalu, pri katerem se je delovalo po Königswarterjevem géslu: „Candide et secure!“

Sedaj bi Kornelija pravica rada dobila v pest, da bi jej dokazal, po katerem poštenem potu si je on pridobil svoje milijone. Toda pravica obrača, sleparija pa obrne. Kornelij Hertz je najprej po-

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. decembra.

Slovinci v Hohenwartovem in zunaj Hohenwartovega kluba. Dunajski „Vaterland“ je iz našega članka v sredo pobral, da smo mi pisali, da za varstvo naše narodne posesti je za Slovence bolje, da ostanejo v Hohenwartovem klubu. Zamolčal je pa popolnoma to, da smo mi zagovarjali, da naši poslanci ostanejo v Hohenwartovem klubu, največ le zaradi tega, ker se je zagotavljalo, da tako lažje kaj dosežejo in smo posebno pri tem opozarjali na razmere na Koroškem, kjer Slovenci ničesa varovati nimajo, ker se njim ni ničesa dalo. Odločno smo rekli, da je za varstvo naših interesov treba istih pogojev, kakor za pridobitev. Iz tega se pač tudi da sklepati, da Hohenwartov klub le tedaj more bolje varovati naše koristi, ako je tudi sposoben, kaj doseči. Če pa nima te sposobnosti, tedaj se tudi o kakem varstvu naših narodnih interesov govoriti ne more. Zdi se pa nam, da je „Vaterland“ nalašč prikril glavne misli našega članka. Odločno bi mi morali protestovati, ako bi se hotelo iz našega članka izvajati, da smo mi zadovoljni s sedanjo našo narodno posestjo. O taki posesti mi niti govorili nismo. S strankami, ki so le za varstvo sedanje narodne posesti, to je za ohranjenje sedanjih razmer na Koroškem, Slovenci nikakor ne moremo hoditi. Če koalicija Slovincem boljšega zagotoviti ne more, jim ne more biti slabše pod nemško-liberalnopoljsko vlado, ki se pa tudi ne boče dolgo obdržala.

Volitve v Brnu. Kakor smo že povedali, se letos udeležijo Čehi mestnih volitev v Brnu. S tem hočejo le pokazati, da niso zadovoljni s sedanjo mestno upravo. Kacega vspeha pri volitvah nimajo pričakovati, ker je volilna pravica preveč omejena. Od 92.000 prebivalcev brnskega mesta voli jih le okrog 4000. Občinska volilna pravica začenja se še le z devetim goldinarjem neposrednega hišnega, zemljiškega ali pridobitnega davka ali 16. goldinarjem dohodninskega davka. To je pač malo liberalno in neumestno sedaj, ko se že govori o občni volilni pravici za državni zbor. Nemški liberalci brnski se pa boje, da zgube gospodstvo iz rok, ako bi razširili volilno pravico. Prišli bi potem drugi možje v zbor, mej drugimi tudi več Čehov. Liberalci bi nikakor več ne mogli sami gospodariti po svoji volji kakor sedaj.

Novi člani gospodske zbornice. V ogerško gospodsko zbornico ima kralj pravico po nasvetu vlade slednje leto imenovati pet dosmrtnih članov. Te pravice se pa dosedaj še ni posluževala nobena vlada. Wekerle pa čuti, da ne dobi večine za svoje cerkvene predloge, in je zatorej sklenil, da se še ta mesec pokliče pet novih članov v gospodsko zbornico, drugi mesec pa zopet pet.

Novo ministerstvo srbsko je napovedalo v svoji izjavi, da se hoče držati politike prejšnje

vlade. Gojila bo prijateljske odnose z vsemi državami. To bo mogoče, če se spoštujejo mejsebojne pravice in izpolnjujejo mejsebojne dolžnosti. Vlada se nadeja, da bodo tudi druge države se ozirale na pravice Srbije in se torej ni bati, da bi kaj motilo vnanje odnose. Vlada boče torej lahko obračala vso pozornost notranjim vprašanjem. Gledala boče, da povzidigne narodno gospodarstvo in pa poskrbela za popolnjenje in zboljšanje železnice in drugih občil. Skrbela boče tudi za vredenje finane, posebno pozornost pa misli obračati vojni, ter se nadeja, da jo boče podpirala skupščina. — Po oficijalnih poročilih je skupščina z velikim veseljem pozdravila novo vlado in njeno izjavo. Nam se pač dozdeva, da to veselje ni bilo baš tako veliko. Radikalna večina je želela pač vse druge vlade. Tudi naglašanje skrbi za vojaštvo najbrž ni posebno po godu radikalcem, ker jih je mej njimi zelo mnogo, ki bi stalno vojno najraje še pomanjšali ali pa celo odpravili. Radikalna stranka vojni nikdar ni bila posebno naklonjena.

Nemški šovintzem. V nemškem državnem zboru je zahteval protisemitski poslanec König, da naj se prepove opravljanje dušnega pastirstva, poučevanje in vzgoja mladine vsem, ki niso rojeni, ali ki niso odgojeni v Nemčiji. Ta zahteva je naperjena proti nekemu delu katoliške duhovščine, zlasti proti tistim, ki so se vzgojevali v Rimu. Pred vsem bi taka prepoved zadela jezuite, ako se jim dovoli povrat v Nemčijo. Ker je dolgo let ta red bil prepovedan v Nemčiji, so se največ izobraževali na tujem, in jim bi bilo zabranjeno potem vsakatero dolovanje v Nemčiji. Mi protisemite dobro poznamo, zato ne trdimo, da bi njih zahteva izvirala pred vsem iz sovraštva do katoliške cerkve, temveč je bolj plod nemškega narodnega šovinizma, ki misli, da je vse slabo in škodljivo, kar se ni rodilo in razvilo na nemških tléh. Da bi pa vlada ustregla tej zahtevi v državnem zboru, predložila kako predlogo v tem zmyslu, se nam ne zdi verjetno; ker to bi bil začetek novemu kulturnemu boju.

Francija in Italija. Francoski list „Figaro“, ki je znan zaradi tega, da pošilja časnikarske race v svet, že več časa pogreva novico, da je letos v septembru hotela Italija napasti Francijo. Do vojske le zaradi tega ni prišlo, ker je Avstrije Italiji odrekla pomoč. To novico so potem pobrali nekateri drugi listi, da so pisali proti Italiji. Dunajski „Fremdenblatt“, glasilo dunajskega vnauega urada, pa vse to odločno oporeka. Odločujoči krogi na Dunaju o tem prav ničesa ne vedó.

Mestne volitve v Monakovem. Iz monakovskega mestnega zbora je letos izstopilo 14 liberalcev in 6 konservativcev. Pri dopolnilnih volitvah je pa voljenih 6 konservativcev, 13 liberalcev in jeden socijalni demokrat. Ta socijalni demokrat je prvi, ki je v monakovskem mestnem zboru. Novi dokaz, kako se širi socijalna demokracija na Bavarskem ne le v najnižjih slojih prebivalstva, temveč

tudi v drugih, kajti za mestne volitve ne velja občna volilna pravica.

Brazilijska. General de Mello oporeka v nekem pismu, objavljenem v „Newyork-Herald“, da bi on nameraval obnoviti carstvo. On hoče jedino uvesti republičansko ustavno vlado, katero je razrušil Peixoto. Pospeševal boče državljanski mir v vseh državah in skrbel za gospodarski razvoj. Da boče pa to mogoče, vpeljati hoče civilno vlado namesto vojaške. Če je res de Mellu toliko za mir, je pač čudno, zakaj da je začel vojsko. S civilno vlado se najbrž zaradi tega misli zadovoljiti, ker se je prepričal, da prebivalstvo ne mara, da bi on postal predsednik republiki.

Socijalne stvari.

Shod konserv. obrtnega društva v Ljubljani.

Konserv. obrtno društvo imelo je prošlo nedeljo dne 3. decembra svoj I. shod pod vodstvom novega odbora, katerega se je udeležilo precejšnje število članov, veselo in odbor vspešnojuče znamenje, da se člani zanimajo za delovanje društva. Ker je bilo na vspešdu tudi poročilo o trgovski in obrtni zbornici, pčastil je shod nje predsednik gosp. Ivan Perdan. Mej drugimi došel je še za obrtne stvari jako zanimajoči se profesor preč. g. dr. Janežič, kateri že od ustanovitve društva z dobrimi nasveti olajšava odboru delovanje.

Točno ob 1/2 6. uri zvečer otvoril je predsednik J. Rebek shod, izrazuje veselje nad številnim obiskom in vspešnojuče društvenike k vsrajnemu nesebičnemu delovanju. Pozdravlja vse navzoče, predstavi g. predsednika trgovske zbornice, ter pozivlje tajnika, kateri je imel poročati o drugi točki. Tajnik poročča obširneje ob izidu III. društvenega občnega zbora, pri katerem je bilo izvoljenih nekaj novih odbornikov. Novi odbor lotil se je krepko društvenih opravil, sešel se do shoda v posvetovanje trikrat, ter uredil društvene knjige. Pojasnoval je nadalje v obširnejem govoru pomen in zadačo združenja obrtnikov, omenjal simpatije, katere ima, in boče še skušalo pridobiti si naše društvo v neobrtniških krogih. Namen društvu obrtniškemu je in mora biti v prvi vrsti pomagati domačim obrtnikom k delu in naročilom, ter odstranjevati uvajanje tujega dela, kar pa le društveniki sami morejo pospešiti z dobrimi izdelki po primerni konkurenčni ceni. Omenjal je tajnik tudi, da boče društvo stopilo v zvezo z vnanjimi obrtnimi društvi in zavezami. Deloma se je to že zgodilo in sicer z graškim obrtnim društvom, katero je na več vprašanju jako točno in postrežno takoj odgovorilo. Pozivljajoče dosedanje člane, naj ostanejo društvu zvesti in naj pridobivajo še drugih zavednih enakomislečih, je zaključil tajnik svoje poročilo z zatrjilom, da boče skušal zadoščati svoji njemu odkazani nalogi. Po kratki debati o tajnikovem poročilu povzel je besedo blagajnik ter na kratko s številkami označil društveno denarno imetje.

begnil na Angleško. Tam ima najbrž spravljen svoje zaklade, in kdo bi mu zameril, da tam tudi hoče imeti svoje — srce!

To ubogo srce sevėda jelo je bolno utripati vsled neosnovanih napadov in krivičnega preganjanja, Hertz Kornelij je nevarno obolel, — torej pravica čakaj! Dolgo se umetnosti židovskih zdravnikov ni posrečilo spoznati nevarno bolezen, sedaj so jo še le diagnozovali in določili, da Hertz ni normalen človek, da bo, če že ni, prav v kratkem — zblaznel. Revežu bodo zato priredili posebno norišnico, najbrž zato, da bi ga v skupni umobolnici norci-tovariši ne spoznali za pametnega. In tam bo umobolni Hertz prepeval žalostinke á la:

„Je mehr er hat, je mehr er will,
Nie schweigen seine Klagen still!“

in sicer po židovsko-zdravniški diagnozi gotovo toliko časa, da bo njegova kazenska stvar — zastarela! Potem sevėda ga bodo zdravniki po velikih naporih ozdravili in Hertz ter „compagnia bella“ bodo pričeli zdravi zopet svoje — pošteno delo!

Toda kaj je še to v primeri z drugimi zlodejstvi, ki se dandanes vrše nekaznjiva, in to pri belem dnevu. Tako so — kakor piše Schőnerjeva „Ostdeutsche Rundschau“ — v 14letni dōbi Taaffejeve vlade Slovenci na Kranjskem zadavili vse Nemce. Imenovani list namreč piše: „Einzig dürfte es in der Geschichte dastehen, dass ein Völkchen, welches insgesamt nicht viel über eine Million Seelen zählt, urplötzlich zu einem derartigen Einflusse und

einer verhältnissmässig so grossen Machtstellung gelangt ist, wie die Slovenen, welche in der vierzehnjährigen Dauer der Aera Taaffe, das seit Jahrhunderten dort vorherrschende Deutschthum politisch förmlich erdröselt haben.“

In vendar to grozno zločinstvo niti vredno ni bilo — piškave preiskave! — Sevėda je mogoče, da na tem ni vse resnično, morda bo v istini bližje, ako trdim, da se nemštvo na Kranjskem vzlasti v Ljubljani po šolah prav krepko goji in da se tudi Schőnerer lahko brez škode za nemštvo znebi praznih veliko-slovenskih strahov!

Man schafft so gern sich Sorg' und Müh'
Sucht Dornen auf und findet sie;
Und lässt das Veilchen unbemerkt,
Das uns am Wege blüht.

Nedavno sem čital o drznem poskusu, kateri priredi zverinokrót Marc v družbi s serpentinov plesalko Bob-Matnerjevo Parižanom v veselje. Naznanja namreč, da se bo produciral z balonom, v kateri bo vzel tudi svojega leva „Cezarja“. Tega sevėda ne pove, kako se jima bo v družbi z levom godilo v balonu, toda, če se uprizori tudi mej potjo kak „serpentinov ples“ po taktu ogorčenega leva, nič ne de, stvar boče še bolj pikantna in Francozi še bolj zadovoljni.

Dasí je ta poskus nekako drzen, vendar je meni všeč vzlasti v sedanji dobi „neutralizacije principov“, kakor posebe našo parlamentarnopolitično dobo imenuje znani profesor Maassen v

svoji kontroverzi z grofom Hohenwartom. — Treba bi namreč bilo v tej kritični dobi „oportunokrōta“, kateri bi leva krščanskih načel dvignil v balon ter ž njim pregnal škodljivo meglo, v katero se skriva nestvor „neutralizacije principov“.

V taki dobi duševne stagnacije je namreč vse možno. Mogoče je tudi in celo zgodilo se je nedavno, da je neki glavar kot agitacijsko sredstvo za novo cesto, katere se ljudje branijo, naročil duhovniku dotičnega kraja, naj trdovratnežem za pokoro naklada, da morajo po stari poti hoditi gori in doli, češ, da se bodo raje ogreli za novo cesto.

V takih razmerah me, gospod vrednik, ne bode izključili iz „občestva pametnih“, ako trdim, da je dandanes najbolje za — cigane. Ti namreč po svetopisemsko ne sejejo in ne žanjejo, pa vendar ne stradajo vsakdanjega kruba in po moderno ne plačujejo davkov, pa vendar jim nikdo ne krati njih nomadnih pravic. V najhujšem slučaju imamo torej Slovenci še vedno nado v lepšo prihodnost . . .

Nedavno se mi je duša po napornem delavniku zvečer iz glave preselila v srce; takrat človek ni za resno delo, k večjemu vzame v roke kakega pesnika. Slučajno sem prijel za Puškina in prvi hip naletel na pesem, naslovljeno: „Krasavice, kotoraja njuhala tabak.“ — Krasotici, ki je nosljala tabak!! Brez dvojbe zanimiv predmet, hvaležen gotovo posebno za g. Selak-a, ki pripravlja v potu svojega obraza razpravo o lepem, in za one, ki jo čakajo od njega že pet laških let! — Prečital

Tretja točka: „Trgovske in obrtniške zbornice“, o kateri je referiral tajnik, vzbudila je precejšnje zanimanje in živahno debato. Ko je označil poročevalc sedanjostavno sestavo obrtnih zbornic, je povdarjal, da osobito malemu obrtniku ni ugodna, ker so uvrščeni — četudi v obrtni odsek — veleobrniki, oziroma tovarnarji; slednji pa svoje tovarniške izdelke v prodajo izročajo trgovcem in sicer v škodo malim obrtnikom, kateri se ne morejo zalagati z obilnimi že izvršenimi stvarmi, in pričakujejo le bolj naročila na izdelovanje. Veleobrniki torej, da si so v obrtnem odseku, vendar potegnejo zmerom s trgovci, na katere so radi razpečavanja navezani.

Pa tudi prometni in zavarovalni zavodi, kateri so vendarle bolj spekulativna in ne trgovska podjetja, naj bi se izločili, če tudi so v trgovskem odseku, iz zbornic sploh, ter obdačili še bolj, nego do sedaj. Ljubljanska trgovska in obrtna zbornica šteje 24 svetnikov, in sicer voli 14 obrtni odsek, 10 pa trgovski. Volilcev je v obrtnem odseku v vseh treh razredih okoli 960, v trgovskem pa 672. Na prvi hip mislil bi človek, da je obrtni stan v večini, ako primerja določilo volilcev in določeno število svetnikov. Da pa temu ni tako, dokaz naj bode že povedano, da namreč veleobrniki, posestniki rudokopov, in slednjic še denarni in zavarovalni zavodi vselej nagibajo in glasujejo za trgovske koristi.

Referent povdarjal je tudi važnost obširneza objavljanja posvetovanj in se obrtne zbornice in se čudil, da niti v oficijelnem ljubljanskem listu zbornica ne priobčuje svojih razprav. Zavedajočega se obrtnika zanimati mora vendar, v katerem smislu obravnavajo in sklepajo od njega izvoljeni svetniki. Omenjal je poročevalc konečno bi li ne bilo umestno za volitev v trg. in obrt. zbornico ki se bode vsrila v kratkem, izmed društvenikov nominirati jednega ali dva člana, katera bi v slučaju izvolitve informovana od društva delovala v istem smislu pri posvetovanjih trgovske in obrtniške zbornice.

Utemeljujoč torej povsem tretjo točko dnevnega reda, priporoča tajnik v odobrenje in predlaga nastopno resolucijo:

„Shod konservativno-obrtnega društva z dné 3. decembra 1893 izraža željo, naj merodajni faktorji delujejo v to, da se

1. ločita trgovski in obrtni odsek v trgovski in obrtni zbornici ter ustanovi zbornica za vsak odsek posebej;

2. da se popolnoma izločijo, dokler se ne uveljavi prva točka, prometni, denarni in zavarovalni zavodi iz trgovskega odseka;

3. da se tudi v Ljubljani kot drugod objavljajo popolne razprave in posvetovanja trgovske in obrtne zbornice vsaj v jednom ljubljanskem časniku.“

K temu poročilu oglašil se je prvi predsednik trgovske in obrtne zbornice, g. J. Perdán, ter izrazil radost, da namerava društvo iz svoje srede

sem pesem. Lepa ni, pikantna bi bila za snov kakemu „Narodovemu“ podlistku, konča se z vzdihom pesnikovim: „Ah, otčega ja ne... tabak!“ Zakaj pač nisem jaz... tabak!

Tedaj pa mi je duša zopet vhitela v glavo in jel sem jaz razmišljati o breznačajnosti sedanje dobe, o servilizmu, s katerim se vsepovsod vsiljujejo radovoljei v službo moderni liberalni sistemi, ki je par excellence „Krasavica, kotaraja njuhajet tabak!“

Da sem ono noč slabo spal, ni mi treba še posebe praviti, kajti duša, bivajoča po noči v glavi, preganja spanec. V tej omotici pa se mi je zdelo, da čujem Calderona, ki je življenje označil kot sanje ter sanjal:

Qué es la vida? Un frenesi
 Qué es la vida? Una illusion,
 Una sombra, una ficcion,
 Y ele mayor bien es pequeno;
 Qué toda la vida es sueno,
 Y los sueños, sueños sou.

Morda bi bil sanjal še drugi dan, a v življenje me je zopet presadila novica, objavljena v goriški „Slogi“, v kateri naznanja, da je na Dunaju vojak Peter Rajnok popolno odgriznil svoji izvoljeni — nos, češ: „Če te jaz ne morem imeti, naj te tudi drugi nima.“

Prepričal sem se zopet, da ni vse le sanja, da je še nekaj realizma na svetu, zato sem se i jaz zopet vrnil v življenje in tako vam je sicer neprijazna „Sloga“ ohranila Vašega sobotnega „pismarja“.

določiti kandidata za izvolitev v zbornico, v nadi, da se bode to gotovo in kmalu zgodilo. Gledé zadnje točke resolucije pa omenjal, da je zbornica pred leti tudi obširno poročala o posvetovanjih v časopisih, a da so isti brezplačno objavljanje odklonili. Skušal pa bode doseči, da bode vsaj jeden list objavljajal neprikrajšana poročila.

Ko še predlagatelj resolucije omenja, da sicer od zasebnih časopisov nikdo ne more zahtevati brezplačnega obširnejšega priobčevanja, da pa vsaj vladni list, katerega vzdržujejo največ obrtniki, trgovci in kmetovalci, bi moral vsprejeti brezplačno objavljanje razprav od vlade ustanovljenih in nadziranih institucij.

Gospod Regali pa je proti temu, da bi društvo imenovalo kandidate za zbornico; zbornice namreč nimajo eksekutivne oblasti, ter njih sklepanja niso pravomočna. Dokler se jim ne prizna izvrševalna oblast, je najbolje, da je obrtniki ignorirajo.

Gospod Šturm omenja, da so eksperti na Dunaju in tudi on že večkrat poudarjali reformo zbornic ter priporočali zavezo, obrtnih zadrug, da pa odgovori z merodajne strani niso bili še nikdar določni.

Ko so še nekateri priporočali nominacijo kandidatov, ker splošne abstinence sedaj ni doseči, dá predsednik resolucijo na glasovanje, katero navzoči sprejmó.

Poročevalc o četrti točki, J. Rebek, prepustivši predsedstvo podpredsedniku J. Kozaku, v kratkih pot-zah pojasni pomen in važnost društvenih skladišč v obče, osobito pa še za udeležence se društvenike posebej, katerim bode prilika preskrbeti se z delom o časih, ko poidejo naročila in je marsikateri mojster primoran, odpustiti sicer dobrega, večšega in zanesljivega pomočnika.

Še mnogo važneje pa je, da o času, ko bi moral biti sicer brez naročil, isti vporabi ter nekoliko ceneje pa dobro izvrši delo za založišče, da vsaj s tem onemogočuje razpečavanja in ogromno uvažanje dostikrat malo vrednih izdelkov v domačo deželo. Preč. g. dr. Janežič, kateri je že pred dlje časom prvi izprožil to izvrstno misel, podpira v daljšem govoru ustanovitev založišča, kaker-na imajo obrtniki že po drugih mestih, katerega bodo posebno veseli prebivalci z dežele, katere mnogokrat nadlegujejo potujoči agentje pošivljavši jim vsled slučajnih naročil navadno slabe izdelke. Pa tudi bi se sčasoma dobili pokrovitelji, katerim bode tudi vseč oviranje tuje konkurence. Razprava je bila živahna ter se je ogroma večina navzočih izrekla principijelno za ustanovitev. Izvršitev tretje in četrte točke prepustila pa se je odboru, kateri je obljubil, se takoj poprijeti dela.

K zadnji točki oglašil se je član g. Sever ter želel, naj bi se ustanovila blagajnica v podporo udom, in sicer bi vplačevali društveniki po 10 kr. na teden. Ker pa za ustanovitev take blagajnice najbrž treba preurediti društvena pravila, odložilo se je za sedaj daljno posvetovanje o tem.

Po skoro tri ure trajajočih obravnavah zaključil je predsednik ob polu deveti uri shod zahvalivši se za mnogobrojni obisk in vstrajanje pri obravnavah.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. decembra.

(Deželni zbor kranjski) je, kakor javlja dunajski uradni list, sklican na 28. decembra.

(Pred vrati smo!) Dne 22. nov. smo priobčili v svojem listu prevod članka, ki ga je priobčila „Katoliška Dalmacija“ z naslovom „češki glas o hrvatskih katoličanih“. Ta članek je posnet po „Vlasti“, kamor ga je spisal č. g. Fran Stingl; ta ga je pa posnel po R. Katoliku. Mi smo priobčili ta članek po „Katol. Dalmaciji“, ki je glasilo stranke prava in v tem oziru brez dvojbe najodločnejši list hrvatski in priobčili smo ga pa samo zato, ker ga je odobral tako važni, politični list hrvatski. — Č. g. Stinglu in vsled tega tudi dr. Mahničju pa odgovarja č. g. S. Korenić v zagrebškem „Katol. listu.“ Ta odgovor se nam je že napovedoval takoj, ko smo priobčili imenovani članek in zato nas nikakor ni osupnil. Predobro poznamo razmere, v katerih se je rodil, da bi se mu čudili. Zato se tudi ne čudimo, da se ne spominja niti z jedno besedico „Kat. Dalmacije.“ Ne kaže! — A dr. Mahničju povedati katero, je bila lepa-priložnost in izrabila se je. — Včerajšnji Narod prinaša odgovor č. g. Korenića s svojimi zasoljenimi opazkami

reklamnim naslovom „Pokazali so jim vrata.“ Kaj naj porečemo? — Komu so se pokazala vrata? Naštejmo jih nesrečnike! — Dr. Mahničju, Fr. Stinglu Vlasti, Katoliški Dalmaciji in če hočete tudi ubogemu — Slovencu. V ti družbi smo prav zadovoljni in rajše smo pred vrati v taki družbi, nego v jednom prostoru s „Slov. Narodom“, ko se ogreva v tem slučaju za katoliški list.

(Zaupnica) Drž. poslancu, g. Fr. Robičju je izrekel v ponedeljek shod zaupnih mož v Mariboru svoje priznanje za njegovo delovanje, zlasti z ozirrom na nove razmere v drž. zboru. Tudi od rodoljubov v Slov. Gradu se mu je enako sporočilo.

(Miklavžev dar za „katoliški sklad“) L. J. v V. T. 5 gld.; Josip Regali, mizar in posestnik v Ljubljani 1 gld.; „Domoljub“ 5 gld.; Neimenovan 2 kroni; I. P. 79 kr.

(Premeščen je) č. g. Jurij Dernovšek, doslej farni upravitelj v Želimljah, za ekspozita v Zabnicu.

(Imenovanje.) Gosp. Miha Jezovšek, doslej v Celju, pride za c. kr. notarja na Vransko.

(Osebnosti) Leopold Konstantin, poštni nadkontrolor v Trstu, je imenovan poštnim nadoskrbnikom pri ondotnem glavnem poštnem uradu. — Glavnega davkarja v Mariboru, Janeza Koniček-a, je odlikoval presvitli cesar z naslovom cesarskega svetovalca.

(Slovensko gledališče.) V četrtek uprizorilo je dramatično društvo prvič prijubljeno Kreutzer-jevo opero „Prenočišče v Granadi“ (Das Nachtlager von Granada), ki je vže dolgo stalna točka na repertoarju vseh nemških gledališč. Kakor je bilo vže naprej pričakovati, napolnjeno je bilo gledališče popoluoma. Ker je libretto, kakor tudi umetniška vrednost le-té opere, čitateljem, uže iz-za uprizoritev na nemškem odru dovolj poznato, omejimo se v sledečem samo na kritiko uprizoritve same. Glavni ulogi (Gabrijela in princ) proizvajala sta gospica Leščinska in g. Noli dovršeno, tako, da je občinstvo z burnim ploskanjem vršilo le svojo dolžnost. Gospica Leščinska ima prikupljiv, miloben glas in ne manjka jej gledališke routine. Gg. Beneša, Vaščka, Perdana in Rusa omenjati moramo pohvalno, kakor tudi orkester in kor. Opera izpadla je kar napopolnjeje.

(Društvo za krščansko umetnost.) Piše se nam: Pozdravljam novo „društvo za krščansko umetnost“ Bog je blagoslovi in mu daj obilnega uspeha. V prvi vrsti bi bilo želeli, da se društvo ozira na naročnike proizvodov. Od naročnikov se zahteva, da mora biti proizvod iz dobrega, trpežnega blaga; temu pa mora biti primerna plača. Da novejši proizvodi ali izdelki kmalo razpokajo, temo kriva je mnogokrat nizka cena, vsled katere se ne more dati delu potrebnega časa, pazljivosti in dobrega materiala; narediti treba je vse po tovarniške. Seveda so taka dela podobna, kakor bi se nam le v duhu predstavila, a tako kmalu minejo. Jako dobro je bil pisan članek „beseda o tvarinski trpežnosti naših umetniških proizvodov“, kar se dela, dela naj se za trpežnost.

(Potres.) S Traje dné 7. decembra. Včeraj t. j. 6. t. m. zjutraj ob 12 uri 35 minut čutili smo pri nas precej močan potres; smer mu je bila od izhoda proti zahodu. — Poroča se nam o potresu tudi iz Novakov pri Cirknem: O polu ene dné 6. t. m. je bil pri nas hud potres. Preje se je čulo zamolklo bobnenje in rožljanje, kakor bi peljali voz mimo hiše; potem se je streslo. Potres je trajal kaki dve sekundi.

(Iz Rovt.) dne 6. decembra. Danes, v sredo dne 6. decembra ob en četrt na 1 uro in 12 min. popolnoči čutil se je po naših Rovtah precej hud potres, kajti skoraj v vsaki hiši so ga ljudje tu več tam manj čutili. V nekaterih hišah ropotala so okna, v drugih se je vse poslopje čudno zibalo, v tretjih je ostrešje pokalo. Sunljej je bil čutili le eden spremljan od močnega gromenja. Gromenje se je čulo od severozhoda proti jugozahodu. Ljudstvo je bilo pri tem oplašeno. — Mraz imamo že sedaj sv. Paveljski. Neka dnij sem stoji živo srebro vedno pod — 7°. Tudi ljudje sem in tje bolehalo in mrjó. — Sneg je po solnčnih rebrih otlezel — Potres je traj 12 sekund. Burja močna.

(Iz poljanske doline.) Zadnji sneg je tudi pri nas veliko kvara napravil, sadnjega drevja polomil, ter zemljo zakril, da mnogi, ki še nastilje nimajo, je zdaj dobiti ne morejo. Tudi imamo precej občutljiv mraz, toplomer kaže 8. stopinj R. pod ničlo.

(Nov dekan.) Č. g. Janez Lukežič, blviši župnik mirenski, nastopil je novo službo v Komuu.

(Volitev.) Pri volitvi načelnika krajnega šolskega sveta v Vitanju dne 5. t. m. bil je izmed 9 glasov s šestimi izvoljen velečast. g. Jos. Žičkar, za namestnika pa g. Ivan Verčnik.

(Iz celovške škofije.) Župnija Vrta je dobil tamošnji župnijski upravitelj čast. g. Dav. Krejčič. — Umrl je v benediktinskem samostanu St. Pavel kapelan in katehet čast. o. Klement Krauthauf, O. S. B. Porodil se je 16. decembra 1858 v Celovcu, napravil slovesne obljube dne 21. marca 1882, bil v mašnika posvečen 16. julija 1882. Naj počiva v miru!

(Božičnica gasilnega društva ljubljanskega.) Kakor druga leta, priredi gasilno društvo ljubljansko — vsled sklepa z dne 27. novembra t. l. — tudi letos v steklenem salonu tukajšnjega „Casino“ svojo „Božičnico“ s sodelovanjem vojaške godbe c. in kr. 27. pešpolka, in sicer dne 26. decembra t. l. ob 6. uri zvečer.

(Za župnijo Čepovan) na Goriškem je razpisan konkurs do 3. januarja bodočega leta.

(Župnijskim upraviteljem) v Čepovanu je imenovan č. g. Jakob Rejec, doslej dekanjski upravitelj v Komnu in č. g. Jožef Budin, kapelan v Mirnem, župnijskim upraviteljem ravno tam.

(Gosp. Vekoslav Vavpotič) je zložil sedem moških čvetospevov ter je dal v Lipskem tiskati. Prekrasno knjižico imel sem ravnokar v rokah. G. Vavpotič je mej Nemei posebno na Dunaju znan skladatelj in mojster na citrah. Da njegove skladbe res niso kar si bodi, razvidno je iz tega, da je pred leti od nadvojvodinje Valerije prejel briljanten prstan za njej poklonjeno skladbo. — Naslovi v knjižici se nahajajočih skladb so sledeči: „Hymnus“, besede J. Stritarjeve; „Slovensko geslo“, besede A. Aškerčeve; „Dijaška“, besede J. Stritarjeve; „Da me ljubiš, dekle lepo“, besede J. Cimpermanove; „Olgi“ (narodna pesem); „Tvoj spomin“ in „Tolažba“, besede Pavline Pakrove. Mi smo preverjeni, da se bodo te pesmice mej Slovenci skoro udomačile, ker so po moji sodbi res lepe. G. Vavpotič namenil je svoje skladbe „Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju“. Ta blag namen še posebno priporoča Vavpotičeve pesmi. Darovalci „Podpornemu društvu“ bodo v poročilu za l. 1894 posebej imenovani. Te skladbe se dobé pri gosp. V. Vavpotiču, Wien XVI., Friedmannngasse 8, in pri podpredsedniku „Podpornega društva“, g. J. Pukl-u, Wien, I., Bognergasse 11.

(Matica Hrvatska) v Zagrebu izdaja svoje knjige tudi vezane. Vse razpošiljanje in vezanje je poverila knjigoveznica Ivana Šneider-ja. Frankopanska ulica br. 4. Oni č. člani Matice Hrvatske, ki želé kako knjigo vezano, zglasijo naj se izključno pri imenovanem knjigovezu ter priložé dotično vsoto po poštni nakaznici. Ob enem naj naznanijo, pri katerem poverjeniku so vpisani, da se jim knjige po istem dopošljejo. — Cene krasovezom so: Kišpatič: Ribe, 80 kr.; Valla: Poviest srednjega veka, 60 kr.; Kuhač: Ilirski glasbenici, 50 kr.; Turgenjev: Priporočila, 40 kr.; Bogović: Pjesmička djela, 30 kr.; škof Vodopić: Marija Konavska, 30 kr.; Hranilović: Izabrane pjesme, 30 kr.; Lepušić: Bosanke, 30 kr. Vkup 3 gld. 50 kr. — Dalje Mušić: Povjest grčke književnosti, 50 kr.; Mickiewicz: Gospodin Tadija, 40 kr.; Klajč: Hrvatska pjesmarica, z vezom vkup 60 kr. — Za „Hrvatske narodne pjesme“ se vezu cena pozneje naznani.

(Jednorazredna ljudska šola v Ribnem) pri Bledu se bode razširila v d. orazredno.

(Nesreča na tukajšnjem južnem kolodvoru.) Včeraj popoldne je Jurija Dittinger-ja vsled njegove lastne neprevidnosti lokomotiva na tla podrla in ga na glavi poškodovala. Prenesli so ga v bolnišnico.

(Poštna statistika.) Leta 1892 se je v Avstriji tostran Litave prodalo: 319.058.100 poštnih znamk za 18.851.575 gld.; 12.933.200 zalepk za 572.788 goldinarjev; 2.107.700 kuvert za 115.923 goldinarjev; 91.819.700 dopisnic za 1.885.013 goldinarjev; 86.904.700 znamk za časopise za 829.943 gld.

Telegrami.

Dunaj, 9. decembra. Včerajšnja „Wiener Zeitung“ priobčuje cesarski patent, s katerim se sklicujejo deželni zbori dolenje-avstrijski, štajerski, moravski in goriški na

19. dan decembra, češki, kranjski in šleski na 28. dan decembra, gorenjeavstrijski, isterski in tržaški na 3. dan januarja 1894, dalmatinski, gališki, solnograški, koroški, bukovinski in predarški na 10. dan januarja.

Dunaj, 9. novembra. Budgetni odsek je vsprejel budgetni provizorij. Kaizl je izjavil, da bodo Mladočehi glasovali proti budgetnemu provizoriju.

Dunaj, 9. decembra. Namestnik je dopoldne slovesno zaprisegel župana, zagotavljal, da bode po svojih močeh pospeševal in podpiral delovanje občinskega zbora, kazoč na to, da bode to delovanje tem več vspevalo, čim bolj bode vladal duh zmernosti. — Župan se je zahvalil namestniku za obljubljeni podpora in zagotavljal, da hoče ublažiti nasprotstva. Končal je s hoch-klici na cesarja.

Budimpešta, 9. decembra. „Magyarorszag“ se poročá iz Šopronja, da se je nadvojvodu Otonu včeraj, ko se je vrnil s strelišča, sprožil samokres in je krogla zadela ga v levo ramo. Kosti mu ni poškodovale. Kroglo so mu že izvlekli. Po novejših poročilih že vojvoda more iz sobe in se dobro počuti.

Rim, 9. decembra. „Agenzia Stefani“ potrjuje, da Crispi dosedaj še ni dobil oficijelnega naloga, da naj sestavi novo vlado. Danes se Crispi posvetuje z Zanardellijem in Brinom.

Rim, 9. decembra. Zanardelli se je odrekel nalogi, sestaviti novo vlado. Crispi je dolgo se posvetoval s kraljem in se govori, da on sestavi novo vlado. Posvetoval se je z več osebami, mej drugim s Saracconi in Sonninom.

Lizbona, 9. decembra. Zbornica se je razpustila in nove volitve bodo dne 14. januarja.

Melilla, 9. decembra. Španija zahteva kot pogoje miru, da španjske čete začasno zasedejo maročanska kraja Audelo in Aguarriach, izročé 1200 pušk, pošljejo talnike in se obsodijo glave vstaje.

Rio de Janeiro, 9. decembra. Trgovskopolitični položaj se je zboljšal. Zaupanje se vrača.

Buenos-Ayres, 9. decembra. Obsedno stanje se podaljša za dva meseca.

Vsak, ki poskusi večkrat premovano **želodžno tinkturo** lokarja Piccolija v Ljubljani, se bode prepričal o njenem neporekljivem vplivu. Varujte se proti ponaredbami. Steklenica velja 10 kr. 584 7 10-1

Bolgarske obligacije. Kurz tem obligacijam se je poslednje dni precéj povečal na borzah v Londonu in Berlinu. Na Dunaju se je kurz povečal za 1/2 odstotka. Inozemstvo se močno zanima za bolgarske obligacije, ker dežela uspešno napreduje finančno in gospodarski. Dosedaj objavljeni statistični izkazi kažejo, da Bolgarija hitro napreduje v področju narodnega gospodarstva in inozemstvo računa s tem in kupuje bolgarske papirje, kateri donosajo 6 odstotkov, če tudi dosežejo parikurz; kupujejo se po sedanjem nizkem kurzu. Brezdvomno bode tudi dunajska borza se jela še bolj ozirati na bolgarske vrednostne papirje. 570 4

Umrlj so:

5. decembra. Matevž Černe, mestni ubog, 75 let, Karlovska cesta 7, ostarelost. — Jožefa Hirsal, računskega oficijala žena, 19 let, Valvasorjev trg 4, edem v možganih.

6. decembra. Franc Zerovnik, vrtnar, 50 let, Marija Terez. cesta 1. Delirium tremens. — Gregor Kunc, uradni sluga, 60 let, Hrenove ulice 17, jetika. — Janez Lisec, črevljar, 37 let, sv. Jakoba trg 11, jetika.

7. decembra. Johana Košak, dninarjeva hči, 3 leta, Streliske ulice 11, jetika.

Tujci.

5. decembra.

Pri **Maltcu**: Weinmann, Weckher, Rougon, trgovci, z Dunaja. — Münz, trgovec, iz Pečuha. — Neuroth, trgovec, iz Zateu. — Mankoč, trgovec, iz Trsta. — Roblek, lekarnar, iz Radovljice. — Sajovic iz Kranja. — Scarpelva iz Maribora. — Kolinsky z Reke. — Lončarič s soprogo iz Selc. — Emilij Terrari, odvetniški koncipijent, s Tirolskega.

Pri **Stonu**: Schwarz, Zeitler, z Dunaja. — Grossmann iz Ilmenau-a. — Bauer, potovalec, iz Zagreba. — Ana Ranzinger, gostilničarica, iz Trbovelj. — Filesz, poročnik, iz Ljubljane.

Pri **bavarskem dvoru**: Rothberger iz Beljaka. — Benigher, trgovec s konji, iz Trsta. — Möditz, Jaklič, Jonke iz Kočevja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Veisa, Engel z Dunaja. — Jansa iz Begunj. — Eigner iz Wildona.

Tržne cene v Ljubljani dne 9. decembra.

	gl. k.		gl. k.
Pšenica m. st.	8 65	Speh govojen, kgr.	— 64
Rož.	6 10	Surovo maslo.	— 82
Jecmen.	6 10	Jajce, jedno.	— 3
Ovas.	6 60	Mleko, liter.	— 10
Ajda.	8 20	Govoje maslo kgr.	— 64
Prose.	5 60	Telečje.	— 54
Koruz.	5 85	Svinjsko.	— 56
Krompir.	2 23	Koštrunovo.	— 36
Leča, suhi.	14 —	Pišane.	— 40
Grah.	13 —	Polob.	— 16
Fižol.	9 —	Seno, 100 kgr.	3 87
Maalo.	— 96	Slama.	2 87
Maat.	— 68	Drva trda, t. kub. int.	7 —
Speh suvi.	— 56	„mehka.	5 —

Zahvala.

Komité, kateri je priredil članom »konservat. obrtnega društva« in njih obiteljim dne 5. t. m. Miklavževi večer, zahvaljuje se vsem, kateri so kakorsibodi pripomogli k izvanredno ugodnemu vspehu. Imenoma pa zahvaljuje komitité preč. g. dr. J. Kreka za izborni nagovor, velebl. g. pl. Laschana za naklonjenost, blag. g. Hofbaverje vi in g. Banovi za brezplačno prirojitev Miklavževih obleke. Topla zahvala tudi vsem dariteljem Miklavževih darov in onim, ki so prispeli znatno denarno pomoč.

V Ljubljani, dne 7. decembra 1893.

Komité za prireditve Miklavževega večera.

Sprejme se takoj 603 3-1

deček,

zmožen računstva, slovenskega jezika in nekoliko nemškega, v trgovino s specerijskim blagom na deželo. Kje, pové upravništvo.

606 Vi ne kašljate več, če rabite 20-1

Kaiserjeve prsne bonbone

ki so dobrega okusa in lajšajo kašelj, hripavost, prsni in pljučni katar. — Pristne v zavitkih po 20 kr. ima gosp.

Viljem Mayr, lekarničar na Marijnem trgu.

Božjast.

se ozdravi, ne da bi se zopet povrnila, tisočeri dokazujejo ta čudovit vspeh znanosti. Obširna poročila z marko za odgovor naj se pošljejo na: 604 20-1 „Office Sanitas“, Pariz, 20 Boulevard, St. Michel.

Služba organista in cerkvenika

je razpisana

v Št. Ruprtu na Dolenjskem.

Službo nastopiti je 1. prosinca 1894. — Plače 400 gld. in stanovanje. 605 3-1

Župnijski urad v Št. Ruprtu.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici (Görz), ulica Morelli št. 17,

se priporoča prečast. duhovščini za napravo **cerkvenih posod** in **orodij** iz čistega srebra, alpaka in medenine po najnižji ceni v naj-novejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim. — Da si morejo tudi manj premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavlili.

Ilustrovani cenik franco.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštine prosto. 3 36-34

Mej dobrimi stvarmi najboljše

604 3-1 je

kranjski liker iz planinskih zelišč

J. Klauer-ja v Ljubljani.

Isti je nedosežen gledé dobrote in blagodejno upliva na prebavne organe.

Glasom analize sodnega kemika gosp. profesorja B. Knapitsch-a je ta kranjski liker iz planinskih zelišč popolnoma čist in brez vseh zdravju škodljivih tvarin.

Glasovita

radi svojega učinka, odlikovana radi svojih zdravilnih lastnosti z častno diplomom in zlato svetinjo na razstavi v Londonu in Parizu, z zlato svetinjo v Briselju in Tunisu. 324 24

Želodčeva tinktura

G. Piccoli-ja, lekarja v Ljubljani

je vspešno dietetično sredstvo, katero krepeča in zdravi želodec, kakor tudi opraviča prebavnih organov izborno pospešuje.

Izpelovatelj razpošilja jo proti povzetju zneska v zabojih po 12 steklenic za 1 gl. 36 novc., po 55 steklenic (zaboj tehta 5 kg) za 5 gl. 26 novc. Poštnino plača vedno naročnik. Cena eni steklenici 10 novcev.

PATENTE

vseh dežel na svetu preskrbuje in njih izkoriščenje posreduje inženir **M. Gelbhaus**, vladno avtorizovana tehnična pisarna za patentne zadeve. **Mejnarodna pisarna**

za preskrbovanje patentov, njih izkoriščenje, njih zastopstvo, negociiranje, nameščenje, podaljšanje, prepisovanje, konstatovanje izvrševanja, registriranje varstvenih znamk v vseh državah sveta, izdajatelj »Industrie und Erfindungen«.

Dunaj, L., Graben 13. 594 1

Telefon št. 3707. Brzojavni naslov: „Gelbhaus, Dunaj“.

Olejšave za božično drevesce.

KAROL BIENIUS

sedaj na Dunaju, I., Singerstrasse št. 11, Mezzanin.

Telefon 4929. 59 6-2

Najnižje tovarniške cene na debelo.

Novovrstne odsvitajoče olejšave

Velikanska novost! Žareče ni kristalne kroglice in jajca po 12 kr. in dražje.

Naravnost vpeljani japonski lampijeni za božična drevesca, mično transparentni po 6 kr.

Čudovito se sukajoče kroglice po 3 kr., plodovi po 8 kr., orehi po 6 kr., jajca po 10 kr. in dražje, popolnoma obvita s srebrnimi nitkami.

Prekрасne novosti steklenih plodov in mičnih fantazijskih obeškov v jako lepo spreminjajočih se barvah. Narejene so tako, da se otroci ne poškodujejo, če se razbijejo. Karton z 12 kom. 30 kr. in dražje, kakor angelji in zvezde za vrh drevesca kom. po 8 kr. in dražje. Plastični plavajoči božični angelji po 15 kr. in dražje.

Čeniki tisočerihih lepih in najnovjših olejšav za božična drevesca zastoj.

Nikjer nimam podružnice.

Podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

priraja lekarničar Julij Herbabny na Dunaji. Ta že 22 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najbolje priznani in priporočani prani sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešuje narejanje kostij. Cena steklenici Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.)

Svarilo!

Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavlja pod enakimi ali podobnimi ime ti, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj te sorej vselej izrečno Herbabnyjev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven steječa oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 599 20-1 97 1-20

Osrednja razpošiljalnica za provinije: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBABNY-ja, Neubau, Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospodje lekarničarji: v Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pl. Trnkoczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupferschmied, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodám, A. Schindler, Ant. Mizzam, lekarničar. F. Prodám, M. Mizzam, drog.; v Brezjah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger; v Novemestu: A. pl. Sladoviz; v St. Vidu: A. Reichel; na Trbižu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Biasoletto, J. Seravallo, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju: J. Blažek; v Velikovcu: J. Jobst; v Wolfsbergu: J. Huth.

MATIJA HORVAT,

čevlarski mojster,

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32,

priporoča se prečast. duhovščini in sl. občinstvu v obila naročanja raznovrstnega

Obuvala

katera izvršuje cenó. poštno, iz zanesljivo trpeznega blaga in po zahtevi od najfinije do najprosteje oblike. 85 12-11

Čvetero Božičnih Pesem

za solospve, mešan zbor in spremljevanje orgelj zložil

Ign. Hladnik.

Op. 18. 590 2-2

Drugi natis. — Cena 40 kr.

Št. 10929.

Razpis.

595 3-2

Za Kranjsko se razpišejo sledeče

službe okrožnih zdravnikov

in sicer:

a) z letno plačo 800 gl.:

1. v Bohinjski Bistrici;
2. v Črnomlju;
3. v Kočevski Reki;
4. v Senožečah.

b) z letno plačo 700 gl.:

5. v Metliki.

c) z letno plačo 600 gl.:

6. v Logatcu;
7. v Postojni.

Prosilci za jedno teh mest vložé naj svoje prošnje pri deželnem odboru kranjskem v Ljubljani.

do 31. decembra 1893. leta,

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosejanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 1. decembra 1893.

Brata Eberl,

338 26-23

izdelovatelj napisos.

Pleskarska obrt za stavbe in mebelje.

Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 4.

Prevzameta vsa v njih stroko spadajoča dela v mestu in na deželi. Dobra, fina dela, najnižje cene.

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

Lepa mladinska knjižica!

Knjižico diči slika Leona XIII., obnega 110 str. in proslavlja letošnji jubilej sv. Očeta ter 300 letni spomin zmage pri Sisku v otroški igri, ki se lahko predstavlja brez posebnih priprav. Zaradi lične oblike, mikavne, večidel pripovedovalne vsebine je zelo pripravno spominsko darilo, kakor tudi primerno darilo za piruhe, za birno, ob godovih, koncem šolskega leta in ob podobnih prilikah.

Darilo o sv. Nikolaju in Novem letu:

POMLADNI GLASI

posvečeni

SLOVENSKI MLADINI.

II. in III. zvezek.

Uredil

ALOJZIJ STROJ.

Založili sotrudniki. Tiskala Katoliška Tiskarna v Ljubljani, 1893.

Prodaje se v Katoliški Bukvarni mehko vezan izvod po 20 kr., lično vezan po 30 kr., po pošti 5 kr. več.

Pismena naročila sprejema tudi Ivan Štrukelj v ljubljanskem semenišču.

II. zvezka

je še nekoliko izvodov ravno tam in po isti ceni na prodaj.

Lepa mladinska knjižica!

Najprimernejša darila za vsako priliko so

švicarske žepne ure

katero ima v največji izbi in zalogi

France Čuden, urar v Ljubljani,

Veliki trg 25.

Po najnižji ceni dobé se tudi najraznovrstnejše

stenske ure, ure za dvorane in s stojalom, ure-budilnice itd.

Največja zaloga prstanov, uhanov, verižic, srebrnih in zlatih, vse po tovarniški ceni. 185 37

Popravila izvršuje točno pod jamstvom. — Ilustrovani ceniki so franco na razpolago. — Poštna naročila izvršuje obratno.

Sel. Kneipp

Neobhodno potrebno za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

33 52-50

z okusom navadne kave. Ta kava daje to nedosežno prednost, da se škodljivemu vživanju nemešane ali s surrogati pomešane navadne kave lahko odrečemo in dobimo okusnejšo in redilnejšo kavo. — Neprekosljiva kot dodaja navadni kavi. — Ponaredeb se skrbno izogibaj. — 1/2 kilo 25 kr. — Dobiva se povsod.

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Za božična darila

priporočam sl. občinstvu svojo na novo otvarjeno in bogato založeno

sladčičarnico.

Dobiva se tudi vsak dan sveži ržen, kakor tudi vsake druge vrste kruh.

Z odličnim spoštovanjem

692 3-3

JAKOB ZALAZNIK

pekovski in sladčičarski mojster

v Ljubljani, Stari trg 21.

EQUITABLE

Zjedinenih držav zavarovalno društvo za življenje v Novem Yorku.

Ustanovljeno leta 1859. — Koncesijonovano v Avstriji dne 11. oktobra 1882.

Na Dunaju, Stock-im-Eisenplatz, v svoji palači.

„EQUITABLE“ je na vsem svetu prvi in največji zavod za zavarovanje na življenje.

Premoženje dne 31. decembra 1892 gld. 382.650.130 02
Dohodki leta 1892 100.715.593 72
Novih zavarovanj je bilo sklenjenih 1892 501.225.790 —
Zavarovanega kapitala je bilo 31. dec. 1892 2.127.405.613 —
Zaklad dobičkov dne 31. dec. 1892. leta 77.974.538 72

Avstrijskim zavarovancem posebna garancija je velika društvena palača „Stock-im-Eisen“ na Dunaju vredna 2.300.000 gld.

Vspehi 20letnih leta 1893 dokončanih zavarovanj za slučaj smrti in za ućakanje z 20letnim nabiranjem dobička:

Police št. 78.580.

Police št. 77.773.

458 3-2

Zavarovana svota dol. 1000.—

Zavarovana svota dol. 5000.—

Starost: 28 let.

Starost: 34 let.

Letna zavarovalnina dol. 48 15.

Letna zavarovalnina dol. 247 45.

Zavarovaneec vplaćal je skozi 20 let dol. 963.—

Zavarovaneec vplaćal je skozi 20 let dol. 4919.

Leta 1893 mu je bilo na izbero vzeti

Leta 1893 mu je bilo na izbero vzeti

1. ali gotovine dol. 1608 82 (s tem se mu povrne za vsakih 100 dolarjev vplaćane zavarovalnine 167 dolarjev, ali vrnejo se mu vse vplaćane premije z nad 6% letnimi obresti vred),
2. ali doplaćano, premij opuščeno po smrti plaćilno polico za dol. 3615.—,
3. ali dosmrtno životno rento letnih dol. 118 54.

1. ali gotovine dolarjev 8224 45 (s tem se mu povrne za vsakih 100 dolarjev vplaćane zavarovalnine 166 dolarjev),
2. ali doplaćano, premij opuščeno po smrti plaćilno polico za dolarjev 16.000 —,
3. ali dosmrtno životno rento letnih dol. 681 95.

Pojasnila daje generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu.

Glavni zastopnik za Kranjsko:

Alfred Ledenik v Ljubljani, Mestni trg 25.

Solidne, zložne moćne in ęudovito cenene

stole

vsake vrste ponuja prva kranjska tvornica za upogneno pohištvo samo iz napojenega masivnega lesa.

Jos. Verbić-a

v Bistri, pošta Borovnica. (230 52-33)

Zdravila za živino.

Skušena redilna štupa za živino,

za konje, rogato živino, ovce in prašice itd.

Rabi se skoro 40 let z najboljšim vspehom većinoma po hlevih, ako živinće ne more jesti, slabo prebavlja; zboljšanje mleka in nareja, da krave dajo već mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolén, otrpnenju v voku, v križu, otekanju nog, mehurjih na nogah itd. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic samo 4 gld.

Ta zdravila za živino se dobijo v 203 35

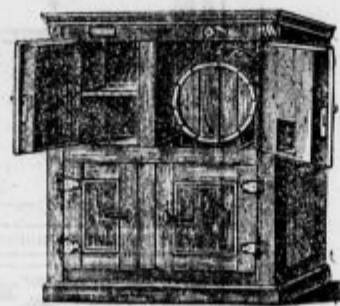
lekarni Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Najnižje cene in najboljše blago.

Najnižje cene in najboljše blago.

Najboljše in najceneje

kupuje se

železo, raznovrstna železnina, cement, okove itd. pri

Andreju Druškoviću,

v Ljubljani

Mestni trg 10.

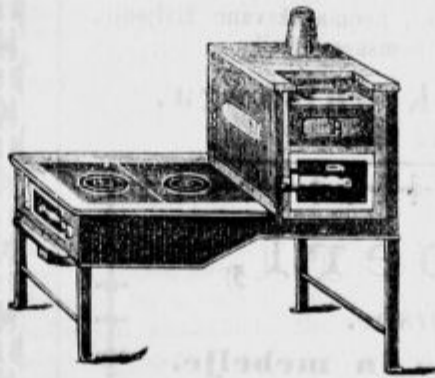

272

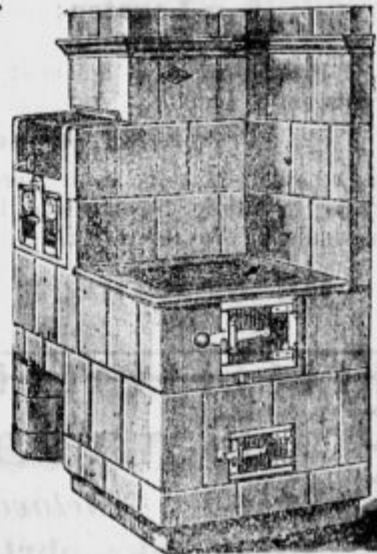
ZALOGA

32

nagrobnih križev, štedilnikov in njih posameznih delov, ledenic, finih žag itd. po najnižjih cenah.

Zaloga železniških šin po najnižjih cenah.

Dunajska borza.

Dne 9. decembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. 60 kr.
Šrebrna renta 5%, 16% davka	97 . 40 .
Zlata renta 4%, davka prosta	118 . 20 .
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 . 65 .
Akoije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1002 . — .
Kreditne akoije, 160 gld.	344 . 25 .
London, 10 funtov strl.	124 . 55 .
Napoleonor (20 fr.)	9 . 92 .
Casarski cekini	5 . 88 .
Nemških mark 100	61 . 27 1/2 .

Dne 7. decembra.

Ogerska zlata renta 4%	116 gld. 25 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94 . 15 .
4% državne srećke l. 1854., 250 gld.	144 . 75 .
5% državne srećke l. 1860., 100 gld.	161 . — .
Državne srećke l. 1864., 100 gld.	194 . 50 .
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 . 40 .
4% kranjsko deželno posojilo	98 . — .
Kreditne srećke, 100 gld.	196 . 75 .
St. Genóis srećke, 40 gld.	69 . 25 .

4% srećke dunajske parobrodne družbe	138 gld. — kr.
Avstr. rudećega križa srećke, 10 gld.	19 . — .
Rudolfove srećke, 10 gld.	23 . 59 .
Salmove srećke, 40 gld.	70 . 50 .
Waldsteinove srećke, 20 gld.	46 . 50 .
Ljubljanske srećke	25 . — .
Akoije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 . — .
Akoije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2880 . — .
Akoije južne železnice, 200 gld. sr.	107 . 50 .
Papirnih rubeljev 100	132 . 25 .

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srećok, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.

Kulantna izvršitev naroćil na borzi.

Menjarnična dolniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finanćnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni světi za dosego kolikor je mogoće visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnic.